

Concert Vocaal Ensemble Bonifatius over stormramp 300 jaar geleden

Requiem Kerstvloed 1717

Het 'Requiem Kerstvloed 1717' van het Vocaal Ensemble Bonifatius is een concert van koor, solozang en strijkkwartet met liederen en verhalen over dreiging van de zee, dijkdoorbraak, stormweer, afscheid en de dood. Een muzikaal monument ter herinnering aan de overstromingsramp in noord Nederland door de Kerstvloed van 1717. De liederen zijn ontleend aan gedichten van Friese, Groningse, Nederlandse en Duitse schrijvers. De composities en het programmaconcept zijn het werk van de Fries-Groningse musicus Henk-Doeke Odinga. Verhalenverteller Douwe Kootstra verbindt de sfeervolle muziek en poëzie met dramatische verhalen over de gebeurtenissen van toen. Het koor onder leiding van Hans Algra wordt ondersteund door piano, het strijkkwartet Regina Forte en het optreden van de solisten Femke de Boer (alt) en Ben Brunt (bariton).

In Groningen zijn dit najaar diverse culturele herdenkingsactiviteiten over de Kerstvloed, waaronder een kunstroute in het landschap en de aanbieding van een boek. In Fryslân is 'Requiem Kerstvloed 1717' tot dusver de enige culturele herdenkingsactiviteit.

Concertprogramma

De Europese impact van de vloed vraagt om een breder, internationaal getint programma:

Uiteenlopende dichters van liedteksten: Obe Postma, Jan Kalma, Jan Boer, Hendrik Marsman, Ida Gerhardt, Heide Dethloff, Frederik van Eeden, Lucebert en Vasalis.

Meerdere talen:

Voor de pauze wordt gezongen in het Nederlands, Duits en Fries; na de pauze in de Latijnse kerktaal.

De muzikale uitvoering bestaat uit zeventien vocale bijdragen, waaronder een oud-Nederlands kerstlied van Joost van den Vondel op muziek van Dirk Sweelinck en twee instrumentale delen. Evenals bij voorgaande concerten van Vocaal Ensemble Bonifatius exposeert schilder Jan Kooistra uit Dokkum nieuw werk tijdens het concert, geïnspireerd door het centrale thema van de watervloed.

Programma 'Requiem Kerstvloed 1717'

Wereldlijk deel

1. *De hege dyk* - Obe Postma

koor + strijkkwartet

De hoofdpersoon loopt over de dijk en ziet aan ene kant het land en de huizen met hun bewoners en de andere kant het water met de alsmaar komende watergolven – 'komme al oan'.

I. Verteller Douwe Kootstra

2. *De zee* – Frederik van Eeden

koor + strijkkwartet

De hoofdpersoon staat aan zee en ziet de zon in de zee zakken. Hij voelt zich eenzaam en krijgt groot ontzag en vooral angst voor de zee

"Red mij, red mij van de zee"

3. Gedicht Lucebert (1ste keer)

voor bariton + strijkers en piano

"Boven mij de rollende ogen van de storm..."

Citaat uit een gedicht van Lucebert – de stemming is beklemmend.

4. *Deich* - Heide Dethloff

voor koor+piano

De hoofdpersoon beschouwt de macht van een dijklichaam, en het risico van wat mensenhanden maken.

"Denn manchmal zerstört das Wasser was der Mensch gebaut".

II. Verteller

5. *Noardwesterstoarm* - Jan Boer

Het Groningse 'Noordwesterstörn' vertaald in het Fries.

koor+strijkkwartet

Over de dreiging van een kerstvloed in 1954 in Friesland en Groningen die op het nippertje geen dijkdoorbraak bracht. Het noodweer op het wad en de 'hollebolle' zee die iedereen in het geweer bracht.

6. *Sangen fan de see* - Douwe Kalma

koor + strijkkwartet + piano

Impressionistische beleving van de dreiging van zee. Meeuwen die als wilde vogels tegen de stormwind in al "kringjend" rondvliegen. Een vreesaanjagende stemming.

*"Tsjoene jim it tsjustre rom
Fol fan spoek en geast en skom"*

7. Gedicht Lucebert (2de keer)

voor solozang alt + strijkkwartet en piano

"Boven mij de rollende ogen van de storm"

8. Hoe vreeselijk de Waater-Magten - onbekend (A.E.C.)

koor + piano - 3'

Oud Nederlands gedicht uit 1718 : een dramatische terugblik op de kerstvloed het jaar daarvoor.

*"Hoe vreeselijk de Waater-Magten
Die de dijk van 't land vol gaaten bragten"*

III. Verteller

9. Instrumentaal Pleiaden/ Zevengesternte (?) in 17/8 maat.

Piano + strijkkwartet

10. Lied van Lucebert (3de keer)

Voor koor a capella

IV. Verteller : redding van mensen m.b.v. schepen

11. Afscheid - Hendrik Marsman

voor bariton , koor en piano

"Slaap met het donker, vrouw, slaap met de nacht"

12. De gestorvene - Ida Gerhardt

voor alt , koor en piano

Verdriet en innerlijke kracht van iemand die een dierbare verloor.

*"7 maal over de aarde /over de zeeën te gaan ,
om die ene weer opnieuw te ontmoeten."*

--- Pauze ---

Liturgisch deel

Oud-Nederlands kerstlied: O kerstnacht schooner dan de daegen-

Joost van den Vondel / componist: Dirk Sweelinck

voor koor a capella

Klinkend op de kerstnacht(dienst) vooraf aan de stormvloed

V. Verteller

13. Introïtus

koor+strijkkwartet+piano

14. Kyrie

koor+strijkkwartet+piano

VI. Verteller

15. Dona nobis Pacem

strijkkwartet

Verdriet en wanhoop, een smeekbede

VII. Verteller

16. Domine, Jesu Christe (Offertorium)

voor alt en koor+strijkkwartet + piano

17. Nu word ik nooit meer radeloos – Vasalis

voor alt en bariton + piano

Ik voel het breed gedein: de dood

Muzikaal + tekstcitaat uit psalm 23:

‘Hij zal mij geleiden naar de waat’ren der rust’.

VIII. Verteller

18. Agnus Dei

voor bariton en koor+strijkkwartet+piano

19. Lux Aeterna

koor incl. beide solisten die met koor meezingen

+ strijkkwartet en piano

